

Hoeveel risico mag uw pensioen lopen?

Beleggen is een must voor pensioenfondsen. Zonder beleggen geen behoorlijk pensioen. De vraag is alleen: hoeveel risico mag uw pensioen lopen? Wat vindt u acceptabel? Dit heeft Pensioenfonds Dierenartsen (SPD) onderzocht. Bestuursvoorzitter Hans Smit reageert in dit interview op de uitkomsten van het zogeheten 'risicobereidheidsonderzoek' dat in de zomer van 2017 plaatsvond. Aan dit onderzoek namen 500 deelnemers en gepensioneerden van SPD deel.

Hans Smit, Voorzitter bestuur Pensioenfonds Dierenartsen:
"Communicatie over pensioen verder opvoeren"

Waarom zo'n onderzoek?

Smit: "Dat doen we elke 3 jaar. Omdat we om de 3 jaar ook ons beleggingsbeleid tegen het licht houden. Beleggen we wel in de juiste categorieën? Zijn we tevreden met de resultaten? Dat soort vragen. Het doel is natuurlijk dat we nu en in de toekomst onze pensioenen kunnen uitbetalen. Dat lukt alleen als je genoeg vermogen in huis hebt. Wat veel mensen niet weten, is dat ons pensioen voor twee derde wordt betaald met geld dat onze beleggingen opleveren. Het rendement op onze beleggingen is dus heel belangrijk voor ieders pensioen. Als je het over beleggen hebt, gaat het over risico's. Hoever gaan we daarin? Hoe behoudend of risicovol gaan we te werk? Als bestuur kunnen wij daar mooie plannen voor maken, maar is het wel in de geest van onze achterban? Is dit wat onze deelnemers en gepensioneerden willen? Dat hebben we onderzocht."

Onderzoeksbureau Motivaction voerde het onderzoek uit. Eind augustus kreeg een deel van de deelnemers en gepensioneerden een e-mail met een link naar de vragenlijst. Het verschil met het onderzoek van 3 jaar geleden is dat er meer 'open vragen' zijn gesteld. Het kostte hierdoor iets meer tijd om mee te doen. Volgens Smit is dat de verklaring waarom de respons onder het niveau van 2013 lag. "Toch ben ik erg tevreden. De antwoorden op de open vragen geven ons zoveel meer input dan simpelweg multiple choice-vragen." Het onderzoek ging over vragen als: 'Hoe belangrijk is een zeker en vast pensioen voor u?', 'Hoe wilt u tekorten of overschotten verdelen over werkenden en gepensioneerden?' en 'Wat is uw opvatting over afwegingen rond Maatschappelijk Verantwoord Beleggen?'

Wat heeft het onderzoek opgeleverd?

Smit: "We zien dat vooral gepensioneerden en de wat oudere deelnemers die al in de buurt van hun pensioen komen, kiezen voor vastigheid. Deelnemers die nog aan het begin van de rit staan, en dan vooral de zelfstandige dierenartsen, vinden iets meer risico prima omdat het mogelijk een hoger pensioeninkomen biedt later (voor meer resultaten: zie kader). Dergelijke uitkomsten leverden voorgaande onderzoeken ook wel op. De risicobereidheid is weinig veranderd sinds 2013."

Eigenlijk levert zo'n onderzoek dan niks nieuws op?

Smit: "Zoals ik al zei, moet je periodiek checken of het beleid van het bestuur nog steeds aansluit bij de wens van de achterban. Maar het levert wel degelijk belangrijke nieuwe informatie op want dankzij de open vragen kregen we ook inzicht in de redenering achter de antwoorden. Hier blijkt betrokkenheid uit. Als je ziet hoeveel mensen de moeite hebben genomen om uitgebreide antwoorden te formuleren, daar ben ik erg blij mee. Daar kunnen we wat mee."

Wat dan?

Smit: "Neem de vraag over verantwoord beleggen. Het is zeker niet zo dat iedereen zegt: ja, doen! Er is een deel dat het oké vindt, mits het ook voldoende resultaat oplevert. Ook is er een groep die ervan uitgaat dat verantwoord beleggen altijd ten koste gaat van het resultaat. Dat is voor ons heel

belangrijk om te weten. Daar kunnen we met onze communicatie op inspelen. Als is het maar om aan te tonen dat bepaalde argumenten geen steekhouden. Zo is met verantwoord beleggen wel degelijk een uitstekend resultaat te halen en dat wordt alleen maar beter. Dat moet je dan beter uitleggen en dat zullen we ook doen.”

Zijn er zo meer misverstanden?

Smit: “Als fonds kunnen we denken dat we al een paar keer goed hebben uitgelegd dat de premie die wordt betaald bij het fonds ongeveer 3 keer meer waard wordt door onze beleggingen. Maar die boodschap is absoluut nog niet geland. Er zijn echt nog mensen die denken dat ze hun premie net zo goed thuis in een oude sok kunnen stoppen. Wat leert ons dat? Dat we nog beter moeten communiceren.”

De boodschap komt gewoon niet binnen

Smit: “Dat vind ik te cru gesteld. Maar het klopt: met pensioencommunicatie moet je allerlei weerstanden overwinnen. De een denkt: ‘pensioen, dat zien we later wel’, en een ander heeft zoiets van ‘ze doen maar’. Toch merk ik aan de antwoorden die we hebben ontvangen dat de betrokkenheid groeit. Voetje voor voetje verdiepen steeds meer mensen zich in hun pensioensituatie. Het bewustzijn groeit en dat is superbelangrijk.”

Meer pensioenbewustzijn betekent niet perse dat ze ook enthousiaster zijn over het pensioenfonds...

Smit: “Helemaal waar. Nederlanders zijn van nature kritisch en dat geldt zeker voor dierenartsen die hoog opgeleid zijn. Naast de vele positieve antwoorden die we kregen, proef je zeker ook onvrede. Bijvoorbeeld over de kosten. Het idee bestaat blijkbaar dat onze kosten hoog zijn. Als bestuur weten we dat de kosten bij SPD in vergelijking met andere fondsen niet hoog zijn. De Nederlandsche Bank houdt dat bij. Dus ook hier geldt weer: laat zien hoe het zit. Dus weer communicatie!”

Wat gaat er dan aan de communicatie veranderen?

Smit: “Daar hebben we nog geen hapklare oplossing voor. Als bestuur concluderen we dat de communicatie toch nog intensiever moet. Daar is groeiende belangstelling voor. Dat is het goede nieuws. Zie de antwoorden die we kregen. Er wordt wel degelijk over pensioen nagedacht. Dat was een paar jaar geleden echt anders. Er is dus al veel bereikt, maar het gaat nu om de volgende stappen. Hoe gaan we digitale communicatie nog slimmer inzetten? Moeten we misschien bijeenkomsten in het land gaan organiseren? Ik merk in ieder geval als ik ‘in het veld’ met mensen over pensioen praat dat ik heel vaak te horen krijg: ‘oh, zit dat zo. Dat wist ik niet’. Er is blijkbaar nog een heleboel dat moet worden uitgelegd. Communiceren doe je nooit goed genoeg. Daar moeten we de komende jaren flink mee aan de slag.”

Enkele resultaten uit het onderzoek naar risicobereidheid

- Zelfstandigen zijn bereid meer risico te aanvaarden dan dierenartsen in loondienst.
- Onze deelnemers vinden Maatschappelijk Verantwoord Beleggen belangrijk, maar dat mag niet of nauwelijks ten koste gaan van het beleggingsresultaat.
- Het draagvlak voor SPD is groter bij dierenartsen in loondienst dan bij zelfstandigen.
- Waardering: 75% van de geënquêteerden geeft SPD een voldoende.
- Van de ondervraagden heeft 25% vraagtekens bij het kostenniveau van het fonds.
- Over communicatie zijn de geënquêteerden redelijk tevreden. Vooral de gepensioneerden en de jonge deelnemers